

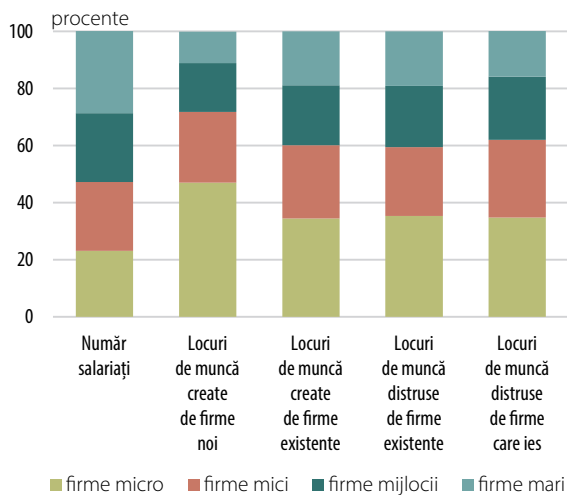
Evidențe privind crearea și distrugerea locurilor de muncă în România

Literatura de specialitate oferă evidențe empirice concludente privind importanța firmelor mici și tinere, în particular cele nou-înființate, în procesul de creare a locurilor de muncă¹. Înlocuirea companiilor mature de către altele noi, mai productive și cu un grad de tehnologizare mai ridicat („distrugerea creativă”), reprezintă motorul avansului economic și al creșterii gradului de ocupare a forței de muncă². Astfel, evaluarea importanței acestor două caracteristici ale companiilor – dimensiune (cuantificată aici prin numărul de salariați) și vârstă – este esențială, inclusiv din perspectiva adoptării unor posibile politici publice care să vizeze acest segment.

Caseta își propune cuantificarea și descompunerea fluxului de locuri de muncă create și distruse de către companiile din România în funcție de dimensiunea și vârsta acestora. Baza de date utilizată cuprinde informații bilanțiere anuale pentru universul firmelor cu capital majoritar privat din economie în perioada 2000-2016³. Prin definiție, în anul înființării, firmele participă doar la crearea de locuri de muncă. Analog, firmele care ies de pe piață contribuie doar la distrugerea de locuri de muncă (în anul următor ultimului an pentru care există informații bilanțiere). Pentru fiecare companie deja existentă, numărul de locuri de muncă create/distruse pe parcursul unui anumit an este definit ca fiind egal cu modificarea pozitivă/

negativă a numărului de salariați în anul respectiv față de anul anterior.

Grafic A. Distribuțiile numărului și dinamicii locurilor de muncă în funcție de dimensiunea firmelor

Sursa: MFP, calcule BNR

Gruparea firmelor după dimensiunea acestora urmărește recomandările CE⁴: (i) firme micro (sub 10 salariați), (ii) mici (între 10 și 49 de salariați), (iii) mijlocii (între 50 și 249 de salariați) și (iv) mari (250 de salariați și peste). Apartenența fiecărei companii la un anumit grup este stabilită în funcție de media dintre numărul de salariați din anul curent și cel anterior (de bază)⁵.

Graficul A prezintă distribuțiile a cinci indicatori privind numărul și dinamica locurilor de muncă în funcție de dimensiunea firmelor: numărul total de salariați; numărul total de locuri de muncă create de firmele noi (care încep să depună declarații fiscale în anul respectiv); numărul total de locuri de muncă create de firmele existente (prin creșterea

¹ A se vedea Haltiwanger *et al.* (2013) și Fort *et al.* (2013) pentru economia SUA.

² A se vedea Gourio *et al.* (2014).

³ Sursa datelor: Ministerul Finanțelor Publice. Datele nu includ sectorul financiar (secțiunea K a Nomenclatorului CAEN). În cazul firmelor care au date lipsă sau eronate pentru anumiți ani, numărul mediu de salariați a fost interpolat utilizând observațiile adiacente.

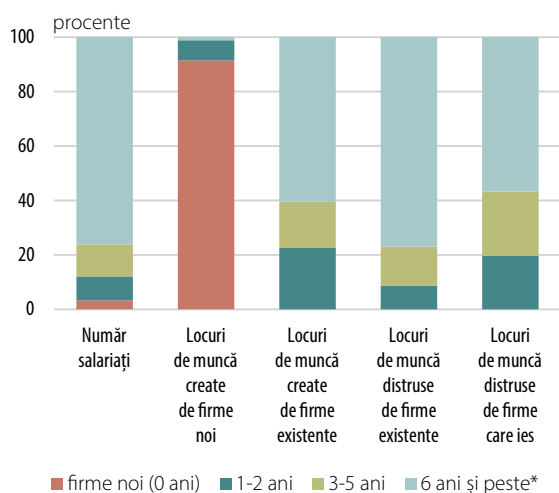
⁴ A se vedea *Manualul utilizatorului pentru definiția IMM-urilor* disponibil la <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/15582/attachments/1/translations/ro/renditions/native+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=ro>.

⁵ Utilizarea unei metode convenționale, respectiv stabilirea apartenenței în funcție de numărul de salariați din anul anterior (de bază), ar fi produs efecte de natură să supraestimeze atât rolul firmelor mici în procesul de creare a locurilor de muncă, cât și pe cel al firmelor mari în procesul de distrugere a locurilor de muncă. Pentru detalii a se vedea Davidsson *et al.* (1998).

numărului de salariați față de anul anterior); numărul total de locuri de muncă distruse de firmele existente (prin reducerea numărului de salariați față de anul anterior); locurile de muncă distruse de firmele care ies de pe piață (care încetează să depună declarații fiscale în anul respectiv). Datele disponibile indică o distribuție aproximativ uniformă a numărului total de salariați în funcție de dimensiunea firmelor la care sunt angajați. Însă, firmele micro (sub 10 salariați) participă

disproporționat mai mult la crearea de locuri de muncă atât prin intrarea pe piață a firmelor noi (reprezentând circa 47 la sută din total), cât și prin extinderea firmelor existente (34 la sută din total). În același timp, firmele din categoria micro sunt responsabile și pentru o pondere mai mare (relativ la ponderea pe care o dețin în numărul total de salariați din economie) a locurilor de muncă distruse, cu proporții de 35 la sută atât în cazul firmelor existente care își reduc personalul, cât și al firmelor care ies de pe piață. Spre deosebire de firmele micro, companiile mari (cu cel puțin 250 de salariați) sunt mai stabile din punctul de vedere al fluxurilor de locuri de muncă, reprezentând ponderi inferioare celei aferente numărului de salariați din economie în cadrul procesului de creare a locurilor de muncă, dar și în cel de distrugere a acestora.

Grafic B. Distribuțiile numărului și dinamicii locurilor de muncă în funcție de vârsta firmelor

*) inclusiv firme înființate înainte de anul 2001

Sursa: MFP, calcule BNR

Tabel A. Numărul mediu anual net de locuri de muncă create (2001-2016)

	mii				
	Firme micro	Firme mici	Firme mijlocii	Firme mari	Total
Firme noi (0 ani)	58,2	24,3	17,3	12,7	112,5
1 an	20,5	12,2	7,5	1,9	42,1
2 ani	0,8	4,4	3,8	3,0	12,0
3 ani	-3,0	1,0	0,8	2,0	0,9
4 ani	-4,0	-0,4	-0,1	1,3	-3,2
5 ani	-4,1	-0,9	-0,5	1,1	-4,4
6 ani	-3,9	-1,2	-0,6	0,0	-5,7
7 ani și peste*	-36,7	-22,1	-25,6	-20,7	-105,0
Total	28,0	17,3	2,6	1,3	49,1

*) inclusiv firme înființate înainte de anul 2001

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Sursa: MFP, calcule BNR

Graficul B reprezintă distribuțiile asemănătoare în funcție de vârsta firmelor. În cazul distribuției numărului total de salariați din economie se remarcă ponderea ridicată ce revine firmelor mature, cu vârsta de cel puțin 6 ani⁶. Acestea însă participă disproporționat mai puțin la crearea de locuri de muncă, dar și la procesul de distrugere a locurilor de muncă prin ieșirea firmelor de pe piață. Firmele noi și tinere (cu vârsta de cel mult doi ani) reprezintă doar 12 la sută din numărul total de salariați, însă creează aproape toate locurile de muncă noi prin intrarea pe piață⁷, precum și circa 23 la sută din cele create prin extinderea firmelor existente.

Intersecția informațiilor din cele două figuri este prezentată în Tabelul A. Acesta ilustrează fluxul net (locuri de muncă create minus cele distruse) anual mediu de locuri de muncă descompus pe categorii de firme grupate atât în funcție de dimensiune

⁶ Ponderea acestor companii este supraestimată prin asimilarea firmelor înființate înainte de anul 2001 acestui grup de vârstă, dată fiind lipsa informațiilor privind anul înființării pentru firmele existente în primul an al eșantionului (2000). Rezultatele calitative sunt însă similare în cazul analizei doar a firmelor înființate pe parcursul eșantionului disponibil (i.e. excluzând companiile existente în anul 2000).

⁷ Prin construcție, locurile de muncă create prin intrarea companiilor noi pe piață ar trebui să fie atribuite integral firmelor cu vârsta de 0 ani. Ponderile nenule aferente firmelor de alte vârste în Graficul B (a doua coloană) se datorează cazurilor în care firma este creată având zero salariați, dar angajează personal în anii ulteriori înființării.

(pe coloane), cât și de vârstă (pe linii). În intervalul 2001-2016 sectorul privat a creat anual, în medie, un număr net de 49,1 mii de locuri de muncă. Se remarcă contribuția decisivă a companiilor de dimensiuni reduse și tinere, în particular firmele micro nou-înființate (care au creat anual peste 58 de mii de locuri noi de muncă). Fluxul net mediu de locuri de muncă devine negativ începând cu anul patru de la înființare, însă există eterogenitate în funcție de dimensiune. Astfel, firmele micro prezintă un dinamism mai accentuat și au un flux net negativ de personal (creează, în medie, mai puține locuri de muncă decât distrug) începând cu vârsta de trei ani, în timp ce perioada de extindere a personalului firmelor mari durează, în medie, până la șase ani.

Rezultatele sintetizate în această casetă certifică un grad semnificativ de eterogenitate privind dinamica locurilor de muncă la nivelul companiilor clasificate pe grupuri de dimensiune și de vârstă. În particular, analiza evidențiază importanța firmelor mici și tinere, care contribuie într-o măsură disproporționat mai mare (relativ la ponderea salariaților în total economie pe care îi reprezintă) atât la crearea locurilor de muncă, cât și la distrugerea acestora. Alte caracteristici cu potențial impact asupra performanței sectorului de afaceri și care reprezintă obiectul unor cercetări suplimentare se referă la sectorul de activitate al firmelor și accesul la finanțare prin credite bancare.

Referințe

Davidsson, P., Lindmark, L., și Olofsson, C. – „The Extent of Overestimation of Small Firm Job Creation: An Empirical Examination of the Regression Bias”, *Small Business Economics*, Vol. 11(1), august 1998, pp. 87-100

Fort, T., Haltiwanger, J., Jarmin, R., și Miranda, J. – „How Firms Respond to Business Cycles: The Role of Firm Age and Firm Size”, *IMF Economic Review*, Vol. 61(3), august 2013, pp. 520-559

Gourio, F., Messer, T., și Siemer, M. – „What is the Economic Impact of the Slowdown in New Business Formation?”, *Chicago Fed Letter* Nr. 326, septembrie 2014

Haltiwanger, J., Jarmin, R., și Miranda, J. – „Who Creates Jobs? Small versus Large versus Young”, *The Review of Economics and Statistics*, Vol. XCV(2), mai 2013, pp. 347-361